

"אינני עקשן!" אמנם, בניגוד לאנשי מפלגות, אין לשוקן השקפת-עולם נוקשה וכוללת. הקשר בין דעותיו על נושאים שונים נים אינו תמיד נראה לעין. אולם אין פשר הדבר שהוא מותר על דעה. להיפך, הוא דבק בדעותיו בעקשנות שהיא נדירה גם אצל עקשנים. הוא עצמו אינו מודה בכך, טוען: "אני לא חושב אינני עקשן". אולם מעטים זוכרים ששינה איפעם את דעתו הקבועה על כל נושא שהוא, ויהיה זה כושרו של שר האוצר או צורת האות בכותרת הראשית. אחת התוצאות היא שקשה מאד לעובר להחליף את התפקיד במערכת. אם סבור שכתב קן שעורך מסוים מתאים לתפקיד של כתב העירייה, יהיה כתב העירייה לכל ימיו חייב לפעמים בחירה זו מוצלחת, כמו בחירתו של כתב-הכנסת גיימס רוזנטל, ששוקן הביאו מעתון גרמני למורת רוח עובדיו הוותיקים. כיום הספיר רוזנטל דמות מוכרת בכנסת; נציגי הפעולה, וגם יוסף שפרינצק עצמו, מתייעים אתו לעתים קרובות על סדר-יוהל והצעות-חוקים.

אצות יש גם מקרים שהתאמתו של עובד לתפקיד מסוים דוקא גורמת לספקות רבים — בלב האיש עצמו, בלב חבריו לעבודה, אך לעולם לא בלב העורך. האיש יגלה את ספקותיו לכל אדם, אולם לא יחלום אפילו לומר זאת ל"בוס".

26.000 ל"י. איש מן העובדים אינו מעז בנקל להיכנס לחדרו של הבוס. אם הוא נכנס בכל זאת, הוא עוצר רגע קט לפני הדלת, מבלי להרגיש בזאת, כדי ליישר את העניבה, להחליק את התסרוקת. עתונים רבים זרמו מן המכונה מאז התיחיל גוסטאב שוקן, בן ה-24, את עבודתו בהארץ. זה היה לפני 16 שנה. איש לא התיחס אליו או ברצינות.

כמה שבועות לפני כן הופיע במערכת צעיר ביישן, שביקש לראות את העורך, אך הוכנס אל מזכיר-המערכת ישעיהו קלינוב. הצעיר מסר לו, בענוה רבה, מאמר לפרסום. המאמר מעולם לא פורסם — אך לא עברו ימים רבים וחברי המערכת שמעו כי שם הצעיר שוקן, וכי משפתחו רכשה את היתרון (שהיה קרוב לפשיטת-רגל) תמורת 26.000 ל"י. מחיר זה כילל את בנין המערכת ובית דפוס קטן.

בעיני העובדים לא היה הוא "האדון שוקן". הוא היה "בנו של האדון שוקן". לא הת' יחסו אליו כאל בנו של הבוס האמרי תי, צעיר שה"זקן" שם אותו במשרדו למען ישים עין על הענינים. הם קראו לו, בני מה מוסויות של זילזול, בשם "האדון ה' צעיר".

האב הגדול. עובדה זו, של היותו בן לאב גדול, הטביעה את חותמה על חייו של גוסטאב-גרשום, עיצבה במידה רבה את אופי יו. זלמן שוקן, האב, השוכן כיום בארצות-הברית, הוא אישיות חזקה, לא רק כאחד המנהלים הגדולים בעולם היהודי, אלא גם כהוגה-דעות שהשפיע השפעה רבה על אנשי הרוח היהודים, אתם בא במגע.

ככל צעיר, אשר צל אביו גדול מדי, גברה בגוסטאב הצעיר בנעוריו התשוקה להיות למשהו בכוח עצמו, להשתוות לאביו, במקום להיות צלו. תשוקה זו היתה מלווה בחשד כי חבריות מחניפות לו מפני שהוא בן עשיר, רים, ולא צאנוך כנה לאישיות שלו. רקע נפשי זה מסביר במידה רבה את תכונותיו החיוביות והשליליות כאחד. הוא הפך את הצעיר למתבודד, למסוגר בתוך עצמו, ניתק אותו מחיי החברה של האוניברסיטה, בהידלברג הגרמנית, ואחרי-כך בבית הספר הלונדוני לכלכלה.

אחד הסיפורים שנוצרו או היה, כי בשעת בחינה בכתב היה גוסטאב שוקן גומר רא' שון, קם ממקומו ויוצא, מתוך אי-התחשבות בנוהג ששרר בין התלמידים הבריטים לבל לקום ממקומם עד אשר גמר אחרון חבריהם את הבחינה (כדי לא לעצבן את המפגרים). שוקן עצמו כנראה לא הרגיש בכך כלל, אחר כשהזכור הענין כעבור שנים רבות, שאינו זוכר כלל את המקרה.

חיי חברה אינם רצויים. בשנים ש' עברו מאז, הוכיח "האדון הצעיר" את עצמו. אמנם לא היה מגיע תוך אותו זמן לאותם המישגים אלמלא ההזדמנות שניתנה לו על ידי אביו העשיר. אולם הוא הצליח להוסיף תרומה ניכרת משלו לעוצמת המשפחה, הפך את עתונו לעתון היומי הטוב ביותר בארץ, את עצמו לכוח ציבורי. ברם, האופי שלו לא נשתנה במידה ניכרת. גם כיום כמעט שאינו משתתף בחיי חברה. עובדיו הקרובים

* הערך המשוער של רכוש הארץ כיום: תצי מיליון ל"י.

נקבי הכדורים. בהזנות ההרוסה הגובלת עם נגרותו, לשם נכנס לעשות את צרכיו, מוטל דור' בלוי, קרוב של דדי הגבול התלויים במצב רוחם של הלגינרים ממול. קצין משטרת ישראל, יצחק אבל, מראה לקצין או"ם את נקבי הכדורים בבטנו של בלוי. הקיר מאחורי החנות מרוחק רק שני מטרים מחומת העיר העתיקה, ממנה ירו לגיונרים בבלוי, דרך החלון הנראה בתצלום. גם קצין האו"ם, כשהתקרב למקום, לא היה בטוח כלל שהלגינרים יכבדוהו בלהט הרגע. סיומה הרשמי של הפרשה זו דיון בוועדה המעורבת.

הלגינרים לא הסכימו. מתוך שטח ההפקר מתקשר קצין האו"ם (מימין) עם חיילי הלגיון בתנועות ידיים. משמר הלגינורים, אשר דקות ספורות לפני כן הרגו את בלוי, טרב להרשות לשוטרים ישראלים להוציא את הגויה, אף פתח על אחד מהם באש דובים. רק לאחר בקשות רבות של קצין האו"ם הסכימו לא לירות בשני אנשים, אשר התקדמו בתוך שטח ההפקר להוציא את ההרוג. ששך כל הזמן התקהל קהל לקרנים, דיירי הגבול המסוכן, הרגילים לתופעות טרגיות אלה, עקב אחרי סידורי השוטרים ומגן-דודו.